

Sørreisa kommune

postmottak@sorreisa.kommune.no

Tromsø, 23.05.2022

Dette brevet sendes på vegne av Naturvernforbundet Troms og Midt-Troms Naturlag.

Høringsuttalelse

Søknad om tillatelse til akvakultur av levende planter - lokalitet Grunnreis

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjonene i regionen. Vårt mål er å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i gamle Troms fylke ved å styrke og fremme organisasjonenes arbeid, være en møteplass for samarbeid og en arena for kompetansebygging for natur- og friluftslivsorganisasjonene med sitt virke i regionen. Det er på denne bakgrunn vi i det følgende vil gi vårt innspill.

Behov for mer kunnskap om virkningene for fuglelivet

Lov om akvakultur (akvakulturloven) gjelder blant annet for oppdrett av planter- herunder alger, tang og tare. Oppdrett av disse artene skal etter akvakulturloven § 10 følge miljønormen «Akvakultur skal etableres, drives og avvikles på en miljømessig forsvarlig måte». Dette forutsetter god kunnskap om konsekvensene av slik oppdrettsvirksomhet- og i henhold til § 11 kan det kreves ekstra undersøkelser i forbindelse med søknadsprosessen om nødvendig. Dette er for øvrig også forankret i naturmangfoldloven § 8 – i dette tilfellet lokal kunnskap om fuglelivet på den aktuelle lokaliteten som ikke ser ut til å være tidligere registrert og etter forvaltningsloven § 17. Det er også viktig å påpeke at siden lokaliteten ble klarert i kystsonenplanen har rødlista blitt oppdatert med flere arter og mer kunnskap om taretråling/tare dyrking og fugleliv kommet til- dette er kunnskap som også må legges til grunn for å oppfylle kravet om miljømessig forsvarlighet. Vi kan ikke se at søknaden redegjør for mulige negative effekter for fuglelivet og vi kan heller ikke se at spørsmålet om fremmede arter er godt nok diskutert.

Mulige negative effekter

Storskala tare dyrking kan gi negative effekter på havmiljøet. Store mengder tarebiomasse som havner på havbunnen, enten ved uhell i produksjonen eller ved bevist plassering, kan medføre oksygenmangel, endring i biomangfoldet og dårlig økologisk tilstand på havbunnen. Og stort opptak av næringsstoffer vil kunne

utkonkurrere naturlig tang, tare og algevekst i sjøen. Dette kan igjen gå ut over grunnlaget i næringskjeden, fiskebestandene – og da i siste ende oss mennesker.

Hvorvidt tareanlegg bidrar til uønsket spredning av arter, gener og eventuelle sykdommer i havet, er foreløpig i stor grad uvisst. Imidlertid peker ferske resultater fra KELPPRO-prosjektet på at fremmede, uønskede arter kan utnytte tare dyrkingsanlegg også utenom vekstsesongen¹

Forum for natur og friluftsliv Troms mener det foreligger klare signaler fra forskning om at tare dyrking ved feil plassering kan gi negative og vesentlige effekter for fugler som driver hekking og næringsøk ved at mattilgangen blir forstyrret:

- 1) Enten ved forstyrrelser og fjerning av taren som er dyrket midt på sommeren når fugleungene vokser til, eller:
- 2) Ved at den naturlige forekomsten av tang og tare samt andre vekster blir forstyrret av for eksempel sedimenter etc.
- 3) Fremmede arter er også en trussel.

Felles for disse mulige negative effektene for en hardt presset sjøfuglbestand er at kunnskapen pr. i dag ikke er god nok og at det blant annet for fremmede arter gjelder et føre-var prinsipp.

FNF Troms mener derfor at det er nødvendig med en kartlegging av fuglelivet for å kunne si noe om miljømessig forsvarlighet spesielt knyttet opp mot mattilgangen for fuglene som har habitat i området ved høsting i en sårbar periode og/eller ved forringelse av naturlig flora. Dette da søknaden viser seg å inneholde mangelfull informasjon om hvilke arter som finnes og deres bruk av området. Vi oppfordrer også til en grundigere behandling av fremmede arter og risikoen for det.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Christine Myrseth
Koordinator
FNF Troms

¹ <https://www.aftenposten.no/viten/i/7K7yPB/tare dyrking-er-i-ferd-med-aa-bli-stor-industri-er-vi-forberedt>

Vedlegg

«Merknad til "Søknad om akvakultur av vannlevende planter på ny lokalitet Grunnreis i Sørreisa kommune" - vurdering av konsekvenser for fuglelivet.

Søknaden fra Norway Naturals AS om etablering av akvakultur av makroalger er svært mangelfull når det kommer til vurdering av effekten på naturmangfold og miljø.

Det omsøkte anlegget er tenkt plassert i umiddelbar nærhet av Grunnreisskjæran, som er tilholdssted og hekkeplass for mange fuglearter, hvorav flere er rødlistede. Søkeren har ikke tatt seg bryet med å sjekke dette, og baserer i stedet vurderingen på mangelfulle data i Artsdatabanken.

Av rødlistede arter som har tilhold og/eller hekker på Grunnreisskjæran, kan nevnes ærfugl og gråmåke, som begge er kategorisert som sårbare (VU) på den nyeste utgaven av Rødlista for arter. I tillegg teist og storskarv som er rødlistet i kategorien Nær truet (NT).

På det største skjæret - Storskjæret- hekker mange par gråmåke, og på en rotur rundt skjæran 22.mai 2022 ble det observert over 20 gråmåker på Storskjæret, og flere av dem lå på reir. På skjæret ble det samtidig observert flere svartbaker på reir, 2 par ærfugl og 4 teister, i tillegg til en storskarv som kom og satte seg på berget på østenden av skjæret, mens 7 skarver fløy over. Observasjoner gjennom flere år sannsynliggjør at teisten hekker på skjæret, men det er ikke mulig å se fra avstand, da denne arten gjemmer reiret godt. På det nest største skjæret, som er tenkt som forankring? for anlegget, lå også en svartbak på reir. I tillegg satt det et par tjeld på det nærmeste neset på fastlandet ca 100 meter nordøst for skjæran, og tjelden er altså også en rødlistet art. Grunnreisskjæran er også hvileplass for en rekke fuglearter i perioder. Synet av skarv som sitter og hviler der er kjent for de som ferdes i området. Av og til kan man også se flokker av både fiskemåke og krykkje der. Begge disse artene er rødlistede.

Mange fugler, ikke bare de nevnte artene, henter maten sin i de grunne områdene rundt / sør for Grunnreisskjæran. På observasjonsturen 22.mai lå det to små flokker med havelle (også rødlistet) i området, i tillegg til en liten flokk ærfugl som også dykka etter mat. Noen fiskemåker og rødnebbterner ble også observert.

Det er vanskelig å si hvilke konsekvenser den omsøkte akvakulturdriften vil få for fuglelivet på og ved Grunnreisskjæran. Men det står i søknaden at taren vil bli høstet om sommeren, altså i hekketida til fuglene. Det betyr vel mest trafikk og aktivitet i den perioden fuglene er mest sårbare. Det er derfor helt nødvendig med ei grundigere utredning av konsekvensene for fuglelivet, ikke minst de rødlistede artene i området.

Med vennlig hilsen,

Nils I. Grønvik»

